

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kenyeres László (...) ügyvéd, a dr. Bodnár Zoltán Ügyvédi Iroda (... , ügyintéző: dr. Bodnár Zoltán ügyvéd) és Faludi Wolf Theiss Ügyvédi Iroda (... , ügyintéző: dr. Faludi Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt Magyar Energia Hivatal (alperes címe, hivatkozási szám: ...) alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. évi március hó 28. napján kelt 19.K.30.546/2006/29. számú ítélete ellen a felperes által 30. sorszám alatt előterjesztett és 31. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán az alulírott helyen 2008. évi március hó 05. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes ... évi január hó 1. napjától kezdte meg működését, mint a ... Vállalat jogutódja. Az alperes az ... évi augusztus hó 10. napján kelt ... számú határozatával a felperes kérelmére - részére - ... évi december hó 31. napjáig terjedő hatállyal közcélú erőmű üzemeltetésére villamos energia termelő működési engedélyt adott. Ezen engedély alapján a felperes köteles az abban foglalt rendelkezéseket, a vonatkozó jogszabályokat, az Üzemi Szabályzatot, és a Hivatal által közzétett közérdekű határozatokat betartani, melynek elmulasztása az engedély

megszegésének minősül és bírság kiszabásával, valamint egyéb jogkövetkezmennyel járhat.

A Magyar Villamos Művek Zrt. (a továbbiakban: MVM Zrt.) mint szállító és a felperes mint termelő ... évi október hó 10. napján hosszú távú villamos energia és kapacitás lekötési megállapodást (a továbbiakban: HTM) kötött ... évi január hó 1. napjától ... évi december hó 31. napjáig tartó hatállyal.

Az MVM Zrt. mint közüzemi mérlegkör felelős és a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Rendszerirányító Rt. között ... évi december hó 15. napján jött létre közüzemi mérlegköri szerződés. A felperes ennek a közüzemi mérlegkörnek volt a tagja ... évi december hó 31. napjáig, és ... június-júliusában kezdte meg a mérlegköri tagságra vonatkozó szerződésekkel kapcsolatos tárgyalásokat az MVM Zrt-vel, azonban ... december végén a tárgyalások sikertelenül zárultak. A felperes ... évi január hó 2. napján, az MVM Zrt. ... évi január hó 3. napján jelentette be a rendszerirányítónak, hogy a felperes közüzemi mérlegköri tagsága ... évi december hó 31. napjával megszűnt. A felperes által ... januárjában - mérlegkör szerződés hiányában - a rendszerirányítónak leadott menetrendben 180+75+100 MW villamos energia termelés szerepelt, melyet az MVM Zrt. közüzemi mérlegkörében értékesített. Az MVM Zrt. által leadott menetrendben - a felperes tekintetében - 110+50 MW mennyiség szerepelt.

A rendszerirányító ... évi január hó 2. napján arról tájékoztatta az alperest, hogy a felperes a szabadpiacon lévő ... blokk termelését nem tudja értékesíteni, ezért az leállt, a hőszolgáltatást a ... blokkból biztosítja, és a hőszolgáltatás tartalékaként 2 darab 215 MW-os blokkot megemelt minimum terheléssel üzemeltet, azonban ezen változások a menetrendben nem szerepelnek és utasítása ellenére a felperes ... évi január hó 1. napjától folyamatosan mintegy 195 MW-tal a menetrend felett üzemel. Egyidejűleg beszámolt az emiatt tett rendkívüli intézkedéseiről. Álláspontja az volt, hogy a felperes magatartásával súlyosan veszélyeztette a villamosenergia-rendszer biztonságos üzletmenetét.

A bejelentés alapján az alperes hivatalból eljárást indított a felperessel szemben, amelynek során megállapította, hogy a felperes ... év végén eredménytelen tárgyalásokat folytatott a ... blokkal kapcsolatosan, a MVM Zrt. eltérő megállapodás hiányában és a folyamatban lévő tárgyalásokra figyelemmel nem kezdeményezte a felperes ... és F blokkjai mérlegköri státuszának megváltoztatását, a felperes ... évi január hó 1. napjától érvényes, a rendszerirányítóval kötött szerződéssel és önálló mérlegköri azonosítóval nem rendelkezett, sem lehetősége, sem jogosultsága nem volt önálló mérlegkörként, jogszerűen menetrend leadására, így a felperes mérlegköri helyzete nem volt rendezett, azaz jogsértő volt. Rögzítette továbbá, hogy a felperes a közüzemi mérlegkörben a ... blokkból villamos energiát értékesít, továbbá a rendszerirányító az F blokkból kapacitásokat köt le és vesz igénybe, mely okból arra a következtetésre jutott, hogy a felperes tevékenységére a közüzemi mérlegkör-felelős által megadott menetrend az irányadó, azonban a felperes üzleti döntésének következtében veszélyezteti saját magánál és hőfogyasztójánál az

üzembiztonságot, amely műszakilag teljesíthetetlen kényszerhelyzetet eredményezhet. Jogsértőnek tartotta a mérlegkör felelős által megadott menetrendtől való eltérést. Ezért a felperest mint villamos energia termelői engedélyest a ... évi január hó 9. napján kelt ... számú határozatával a 2001. évi CX törvény (a továbbiakban: Vet.) 13.§-ának (1) bekezdése, a Vet. végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII.23.) Korm. r. (a továbbiakban: Vhr.) 27.§-a, az alperes által a 96/2005. számú határozattal jóváhagyott Üzemi Szabályzat 12.5.2. pontja alapján, valamint az alperes által a 370/2005. számú határozattal jóváhagyott Kereskedelmi Szabályzat II./5.2.4. a) és b) pontjainak megsértése miatt 75.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Egyidejűleg felhívta a felperest, hogy a jogsértő állapotot és a ... és ... blokkokkal a menetrendtől eltérő üzemállapotot, továbbá a villamos energia hálózatra való betáplálását azonnali hatállyal szüntesse meg. A bírság alkalmazás kapcsán megállapította, hogy a felperes nem úgy járt el, ahogy a működésére vonatkozó előírások szerint kötelező lenne, magatartásának súlyát és a veszélyeztetés mértékét jelentősnek találta.

A felperes keresetében az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését kérte. Állította, hogy ... évi december hó 31. napját követően nem volt a közüzemi mérlegkör tagja, mivel az MVM Zrt-vel folytatott tárgyalásai nem vezettek eredményre, ugyanakkor a Vhr. 27.§-ának (2) bekezdése alapján önálló mérlegkörnek minősült. Ennek megfelelően a menetrendjét a rendszerirányítóhoz benyújtotta, aki azt nem kifogásolta, így jogsértést nem követhetett el. Állította, hogy nem neki volt felróható, hogy ... évi január hó 2. napján nem volt közüzemi mérlegköri tag. A határozatot a mérlegköri szerződés léte tekintetében ellentmondásosnak találta. Kijelentette, hogy a rendszerirányító jogszabályellenes és a HTM rendelkezéseit sértő menetrend betartását kérte rajta számon, ugyanakkor mérlegköri státuszának rendezése érdekében lépéseket nem tett. Állította, hogy kényszerítő műszaki okok álltak fenn, amelyek igazolták a menetrendek tartalmi helyességét és eljárásának jogszerűségét. Utalt az MVM Zrt-vel kötött hosszú távú szerződésre (HTM), amely egyértelműen magában foglalta a ... felé fennálló hőszolgáltatási kötelezettségét, rögzítve a közüzemi ellátás műszaki feltételeit. Ennek tükrében a HTM azon műszaki és biztonsági előírásaira hivatkozott, amelyek a ... blokk tartós állása esetén az üzemben tartó gépcsoportok, így a ... blokk és a két ... blokk egyidejű üzemét és kapacitásuk minimumát rögzítette. Ennek alapján állította, hogy az MVM Zrt. nem adhatott volna le a HTM-mel ellentétes menetrendet, a rendszerirányító pedig nem fogadhatta volna be azt. Utalt a menetrendek közötti eltérés és inkonzisztencia feloldásának Kereskedelmi Szabályzat szerinti menetére, amelyet a felperesi mérlegköri hovatartozástól függetlenül kötelezőnek talált. Ebből következően a kisebb értéket a HTM-ben foglalt műszaki minimum követelménnyel azonosította, melynél kisebb értéket az MVM Zrt. sem adhatott volna meg. Állította, hogy erről a rendszerirányítónak hivatalos tudomása volt. Az alperesi eljárással kapcsolatosan hiányolta a tényállás teljes körű feltárását, a vonatkozó szabályok maradéktalan figyelembe vételét, és a megállapított tények igazolását, bizonyítását. Az együttműködési kötelezettség teljesítésére is utalt. Kérte a tárgyalás felfüggesztését az általa kezdeményezett, a

rendszerirányító jogi felelősségének tisztázását célzó közigazgatási eljárás jogerős befejezéséig.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítására tett indítványt. A határozatában foglalt megállapításait változatlanul fenntartotta és rámutatott arra, a tényállást teljes mértékben feltárta és megállapította, hogy a törvényben meghatározott jogkövetkezmények alkalmazásának feltételei fennállnak. A felperesi magatartás jogsértő jellegére utalva kiemelte, hogy a villamosenergia-rendszer biztonságos működésének alapja az, hogy a piaci szereplők betartják a rendszerirányító utasításait. A szerződés megkötésének elmaradását - a jogszabályi kötelezettségekre utalva - a felperesnek róta fel, levonva azt a következtetést, hogy a felperes önálló mérlegkörként nem vett részt a piacon, menetrend leadására jogosultsága nem volt. Nem értett egyet az MVM Zrt. és a rendszerirányító felelősségét citáló felperesi érvekkel.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság osztotta az alperes álláspontját a felperesi magatartás jogi megítélése tekintetében. E körben a Vhr. 27.§-ának (2) bekezdésére utalt kiemelve, hogy a felperesnek - mivel minden elszámolási pontnak tartoznia kell egy mérlegkörhöz - meg kellett volna alakítania az önálló mérlegkörét, vagy más (így a közüzemi) mérlegkörhöz kellett volna csatlakoznia, majd a mérlegkör felelősnek (mely az előbbi esetben maga a felperes) szerződést kellett volna kötnie a rendszerirányítóval a kiegyenlítő energia elszámolására és menetrendek bejelentésére. A felperes kereseti érvére figyelemmel hangsúlyozta, hogy az önálló mérlegköri státusz nem a törvény erejénél fogva, hanem - az üzletszabályzat szerinti - szerződés alapján jön létre. Külön kiemelte, hogy a mérlegkörhöz tartozás a piaci szereplők zárt és teljes körű elszámolását biztosítja, és semmilyen körülmény nem adhat felmentést e szabályok betartása alól. Elfogadta azt is, hogy szerződéskötési kötelezettség csak a felperest terheli, az MVM Zrt-t nem, míg a rendszerirányító feladatának nem tekintette a mérlegköri státusz tisztázását. Arra figyelemmel pedig, hogy a felperes a lejárt közüzemi mérlegkör tagsági szerződés ellenére a közüzemi mérlegkörben értékesített villamos energiát a ... blokkból, valamint a rendszerirányító az ... blokkból a HTM alapján a rendszerszintű szolgáltatásokhoz kapacitást kötött le, levonta azt a következtetést, hogy a felperes ... és ... blokkjai eltérő megállapodás hiányában, illetve a korábbi gyakorlatnak megfelelően a közüzemi mérlegkör részének voltak tekinthetők. A felperesi jogsértést abban határozta meg, hogy a felperes ... évi január hó 1. napjától nem volt a közüzemi mérlegkör tagja, ez időponttól nem rendelkezett a rendszerirányítóval megkötött mérlegköri szerződéssel, önálló mérlegkörnek nem minősült, más mérlegkörnek nem volt tagja, ugyanakkor villamos energiát értékesített a közüzemi mérlegkörben, mely összességében azt jelentette, hogy mérlegköri helyzete nem volt rendezett, az nem felelt meg a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek. A Kereskedelmi Szabályzatra és az Üzletszabályzatra utalva megállapította, hogy csak a rendszerirányító és mérlegkör felelős között létrejött mérlegköri szerződés alapján van lehetőség a menetrend leadására. A közüzemi

mérlegkörbe történő értékesítésre figyelemmel a közüzemi mérlegkör-felelős utasításainak kötelező jellegére utalt, melyet a felperes nem tartott meg. A menetrendek inkonzisztenciájának nem tulajdonított jelentőséget a mérlegkör szerződés, ezáltal menetrend leadási jogosultság hiányára figyelemmel. Megállapította, hogy súlyos jogsértésnek minősül, ha a rendszer használói a rendszerirányító utasításait nem tartják be, kivéve az élet- és vagyonbiztonság követelményének érvényre juttatását célzó eseteket. A felperesnek a műszaki okokra alapított érvelését sem kellően indokoltnak, sem kellően alátámasztottnak nem találta. A tárgyalás felfüggesztésére irányuló felperesi indítványt alaptalannak találta, mert nem látott összefüggést a felperes által indított eljárás kimenetele és a jelen per eldöntése között. Végezetül rögzítette, hogy az alperes a döntéshozatal szempontjából releváns tényeket feltárta, eleget téve a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50.§-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, illetőleg az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljárás megszüntetését kérte. Állította, hogy az elsőfokú ítélet jogszabályellenes, önellentmondásos, és téves jogi következtetéseken alapuló. A közüzemi mérlegköri tagságát ... évi december hó 31. napjával megszűntnek tekintette és állította, hogy ... évi január hó 1. napjával önálló mérlegkört alkotott a törvény rendelkezése - a Vhr. 27.§-ának (2) bekezdése - alapján. Vitatta, hogy a ... és ... blokkjai a közüzemi mérlegkörbe történő értékesítéssel annak részét képezték volna, e körben utalt arra, hogy a bíróság a kereskedelmi ügylet és a mérlegköri tagság fogalmát keverte. Megjegyezte, hogy az MVM Zrt. sem tekintette a közüzemi mérlegkör tagjának. Hivatkozott arra, hogy a rendszerirányítónak vizsgálnia kellett volna a menetrend eltérés okát, mivel a HTM nem pusztán kereskedelmi szerződés, hanem a műszaki korlátok kérdését is rendezi. Állította, hogy a HTM-ből eredő műszaki korlátokat igazolta: nem üzleti, hanem állami érdek állt fenn; így a műszaki korlátokba ütköző menetrend be nem tartása jogszerű magatartása volt. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság iratellenes következtetéseket vont le, nem teljes körűen indokolta álláspontját, és esetenként önellentmondásos indokokat hozott fel jogi érveinek alátámasztására. Állította, hogy az együttműködési kötelezettségének eleget tett, önálló mérlegkör-felelősként saját hatáskörben dönthetett a menetrendről, melynél figyelembe kellett vennie a HTM-ben rögzített minimum értékeket.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Korábbi álláspontjának fenntartása mellett összefoglalóan előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a vonatkozó jogszabályok helyes értelmezésével megfelelő döntést hozott, határozata az eljárásjogi és anyagi jogi jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan rögzítette és a vonatkozó jogszabályok helyes alkalmazásával megalapozott döntést hozott. A felperes fellebbezésében olyan érvet nem tudott felhozni, amely az elsőfokú döntés megváltoztatásához, hatályon kívül helyezéséhez vezethetett volna.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében felhozottakat megismételni nem kívánja, azonban a perben felmerült alapkérdésre és a fellebbezésben megismételt jogi érvelésre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

A felperes közüzemi mérlegköri tagságának megszűnését, annak idejét a felperessel egyezően állapította meg az alperes és az elsőfokú bíróság is. Így az kétségtelenül rögzíthető, hogy a felperes az MVM Zrt. közüzemi mérlegkörébe ... évi december hó 31. napjáig tartozott. Ezt követően - mivel az sem kétséges, hogy egy elszámolási pontnak tartoznia kell egy mérlegkörhöz, vagy ennek hiányában önállóvá válik - a felperes önálló mérlegkörnek minősült a Vhr. 27.§-ának (2) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes téves jogi érvelésének alapját az adja, hogy a szabályozási környezetből kiragadott egy jogi rendelkezést (Vhr. 27.§-ának (2) bek.) és következetesen nem társította a vonatkozó jogszabályi előírásokkal. Így megfeledezett arról, hogy önálló mérlegkörként is csak a rendszerirányítóval való szoros együttműködés mellett vehet részt a villamos energia piacon. Ezen együttműködés pillére a mérlegkör szerződés megkötése, melyre az önálló mérlegkör felelős, azaz a felperes a Vhr. 27.§-ának (7) bekezdése alapján köteles. A felperes ezen alapvető kötelezettségét a határozathozatal idején kétséget kizáróan nem teljesítette, ezáltal jogsértő módon járt el. Mérlegkör szerződés hiányában a (felperes mint mérlegkörfelelős által leadott) menetrendjének rendszerirányító általi befogadására és figyelembevételére sem volt jogszerű mód, annál is inkább, mivel mérlegkör azonosító hiányában ténylegesen nem is tudta az erre a célra szolgáló nyomtatványon a bejelentését megtenni. Ennek megfelelően a felperes minden jogi alapot nélkülözve várta el a rendszerirányítótól a bejelentésében („menetrendben”) foglalt 180+75+100 MW villamos energia mennyiség befogadását. A jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartása - és nem annak az MVM Zrt., a rendszerirányító és az alperes által a felperes javára méltányos módon való értelmezése - esetén a felperes villamos energiát nem is értékesíthetett volna a piacon a fennálló rendezetlen jogi helyzetében.

Figyelemmel arra, hogy ... évi január hó 1. napjától önálló mérlegkörnek minősült a felperes, de a rendszerirányítóval való közvetlen kapcsolat megteremtését biztosító szerződéssel ekkor nem rendelkezett, menetrend leadására nem volt jogosult, így saját maga teremtette meg azt a helyzetet, hogy a rendszerben az általa felkínált villamos energia mennyiség jogszerű figyelembevételére nem kerülhetett sor. A

felperesnek, mint az egyik legjelentősebb hazai villamos energia termelőnek ez a magatartása a társadalmi elvárástól elmaradt, így az neki felróható volt.

A felperes a fenti magatartásával megszegte a Vet. 13.§-ának (1) bekezdését, mivel a rendszerirányítóval való együttműködéshez - ezen belül a mérlegkör jogi helyzetének rendezéséhez és önálló mérlegkörként a piacon való jogszerű részvételhez - a vonatkozó rendelkezések szerinti szükséges lépéseket nem tette meg időben, és átmeneti időre kivonta magát a rendszer átlátható és kiszámítható irányítása alól, veszélyeztetve ezzel a villamosenergia-rendszer biztonságos üzletmenetét.

Helytállóan érvelt az alperes azzal, hogy menetrend inkonzisztenciáról szó sem lehet, mivel csak egy menetrend volt, mégpedig az, amit az MVM Zrt. adott le. A felperes ugyanis mérlegkör szerződés és azonosító nélkül menetrend leadására nem volt jogosult. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a ... évi január hó első napjaira az MVM Zrt. által leadott menetrendek rendszerirányító és alperes általi elfogadása a felperes javát szolgálta, hiszen ténylegesen nem 195, hanem 355 MW villamos energiát táplált be előzetes jelzés (menetrend) nélkül a rendszerbe.

Egyet értett azzal is a másodfokú bíróság, hogy a HTM követelményei nem mentesíthetik a felperest a törvényi kötelezettségek teljesítése, így a jogsértő magatartás jogkövetkezményei alól sem, mivel a szerződéses kötelezettségek betartását, a műszaki szükségszerűségek figyelembe vételét megelőzi a jogi szempontból rendezett helyzetnek a megteremtése, mely egyértelműen a felperes feladata volt.

A felperesnek az MVM Zrt. mérlegköri tagsági szerződéssel kapcsolatos magatartására vonatkozó előadását a másodfokú bíróság nem tudta értékelési körébe vonni, mivel a jogszabályi kötelezettségeken ez a körülmény nem változtatott, így a felperesi jogsértés elkövetését sem menthette. Azt pedig, hogy a felperes igyekezett mindent megtenni azért, hogy a közüzemi mérlegkör tagja maradjon, de ezt esetlegesen az MVM Zrt. magatartása akadályozta, kizárólag a bíróság szankció körében lehetett volna értékelni, de ezt a kérdést a felperes keresetében nem érintette, a bíróság összegének mértékét, annak akár túlzott voltát nem vitatta.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság részletesen és kellő mértékben indokolt ítéletét helybenhagyta.

A felperes fellebbezésére figyelemmel megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a perben felmerült fő kérdés elbírálása és érdemi megválaszolása mellett nem látta szükségét a felperes által felvetett marginális, a per érdemi kimenetelét nem érintő kérdések megválaszolásának.

A sikertelenül fellebbező felperest a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeinek a

megfizetésére. A felperes fellebbezésén a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére illetékbélyegben 400.000 forint illetéket lerótt, így a fellebbezési illeték viseléséről az ítélet tábla nem rendelkezett. Egyidejűleg tájékoztatja a felperest, hogy a sürgősséggel lerótt 376.000 (azaz háromszázhetvenhatezer) forint illetéket az 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 80.§-ának (1) bekezdés i) pontja alapján visszaigényelheti az illetékügyekben eljáró hatóságtól, tekintettel az Itv. 94.§-ának (1) és (2) bekezdésében írtakra; a másodfokú bíróság a fellebbezési illeték mértékét (24.000 forint) az Itv. 39.§-ának (3) bekezdés c) pontja és 46.§-ának (1) bekezdése szerint határozta meg.

Budapest, 2008. évi február hó 27. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, **dr. Fehérné dr. Tóth Kincső sk.** előadó bíró, **dr. Bacsa Andrea sk.** bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági írnok